

KRONIKA GODZIENNA

Wychodzi codziennie wyjąwszy niedziele i dni świąteczne, o god. 2. w południe.

Redakcja i Administracja przy ulicy Sobieskiego, l. 4, gdzie sklep J. S. Jürgensa.

Prenumerata z przes. poczt. rocznie 14 zlr.
półrocznie 7 „
czwórcrocznie 3 „ 50 c.
miesięcznie 1 „ 20 „

Prenum. miejscowa wynosi miesięcznie 1 zlr.
czwórcrocznie 6 „
półrocznie 3 „
rocznie 12 „

Inserty obliczają się po 6 ct. od miejsca jednego wiersza (petit.)

Listów niefrankowanych nie przyjmuje się.
Manuskryptów nie zwraca się.

Numer pojedynczy 5 centów.

Lwów 14go września.

Program samborskich wyborców, czyli używając utartej dziś już nazwy program samboński zaniepokoił dwa obozy nie zresztą z sobą wspólnego nie mające, i przedstawiające pod każdym względem dwa przeciwne sobie kierunki. Obydwa te obozy jednoczą się w tej chwili starając się nakłonić kraj nasz, aby trwał dalej w kierunku od lat dziesięciu u nas tak niezastępowanie zachwalanym. Tu i tam podniesiono znowu hasło: organicznej pracy, tu i tam chwyciono się dawnej taktyki, i wyciągnięto z lamusa dziennikarskiego te stare, zużyte już komunały, których tu powtarzać nie myślimy, gdyż zbytbycześnie byłoby walczyć z paradoksami, których zupełną bezpodstawność dziesięcioletnie wykazało doświadczenie.

Podnieść atoli wypada, że program samboński nie spuszcza wcale z oka rzetelnej pracy organicznej, owszem, dąży on do tego, aby ją umożliwić, nikt bowiem nie zaprzeczy, że praca ta mogłaby się stać tylko wtedy pomysłem i skuteczną, gdyby sejm zdołał odzyskać to polityczne stanowisko, które utracił w skutek uchwały 2 marca.

Na poparcie naszego twierdzenia, że ci, którzy głosowali za programem sambońskim, nie są przeciwni rozumnej organicznej pracy, równoległej z szerszą akcją polityczną idącą, przytaczamy tu korespondencję nadesłaną nam okolicy Sambora.

Z pod Sambora 11. września.

Z niedzielnego zgromadzenia wyborców ziemi samborskiej wynieśli uczestnicy bardzo dobre wrażenie, i zapewne nikt nie pożałuje trudu podróży. Zjazd obywateli ziemskich był liczny, pomimo, że ciągle zajęcia w sprawach publicznych każdego gorliwego obywatela tak nużą, iż nie dziwić się coraz powszechniejszej apatii.

Ja także otrzymawszy od IMC. pana Ludwika Balickiego wezwanie, abym się stał na 10. b.m. w Samborze w sali ratu-

szowej, wahałem się czy temu wezwaniu uczynić zadość. Będąc zmuszony do nieustannych podróży, raz jako członek autonomicznej władzy powiatowej, innym razem jako członek komisji katastralnej, to znowu na zebranie oddziałów Towarzystwa gospodarskiego i t. d. chciałem przynajmniej niedzielę spokojnie w domu przesiedzieć. Lecz skoro pomyślałem sobie, że właśnie pan Balicki, zapraszający nas imieniem komitetu, daleko więcej obciążony jest pracą dla dobra publicznego, że z poświęceniem zbyt rzadkiem założył dla włóścian wsi swojej kasę zaliczkową i wykupił ich z niewoli lichwy żydowskiej, że sam jest w gminie swojej pisarzem i kasjerem gminnym, a przecież ma czas i dla sprawy wyborców, i sam jako przewodniczący komitetu najwięcej ma zajęcia — zawstydiłem się mego lenistwa — i przyjechałem.

Nie żałuję też, i na każde wezwanie komitetu jestem gotów znowu się stawić, bo widzę, że program wyborczy, do którego zgromadzenie przystąpiło odpowiada zupełnie potrzebom kraju i godności narodowej. Dziwię się tylko, jak szanowny poseł nasz pan Gross mógł zastrzeżać się przeciw temu ustępowi programu, gdzie jest mowa o podaniu ręki opozycji innych krajów, ponieważ jako Polak nie może się łączyć ze stronnictwem, na którego czele stoi Thun i Clam-Martinic. Przyznam się, że mi wcale niewiadomo, czyli Giskra i Herbst, lub Glaser i Stremajer, więcej sprzyjają Polakom, aniżeli Thun i Clam Martinic. Lecz wiem bardzo dobrze, że oprócz tej frakcji opozycyjnej, której naczelników pan Gross wymienił, są jeszcze inne stronnictwa dzisiejszemu ministerstwu przeciwnie, z któremi łącznie działając najszybciej przyczynilibyśmy się do zmiany obecnego systemu, wręcz nieprzyjemnego rozwojowi naszego kraju, a protegującego tylko żydów i świętojurców. Słusznie też odparł p. Grossowi imieniem wyborców, nasz przeznaczeni Henryk Janko, że program wyborczy ziemi samborskiej bynajmniej nie nakazuje łączyć się z Thunem i Clam Martinicem i poddawać się ich kierownictwu, lecz że dla osiągnięcia zwycięstwa nad stronnictwem obecnie będącym u steru, potrzeba działać wspólnie z innymi stronnictwami opozycyjnymi, mając zawsze interesa nasze przedewszystkiem na oku.

Również niestosowne było zastrzeżenie p. Madejskiego że należy nieustawać

w pracy nad rozwojem wewnętrznym. Nigdzie bowiem nie wypowiedziano w programie, że praca organiczna ma być przerwana, i nikt o takiej niedorzeczności nie pomyślał, — lecz przeciwnie z całym naciskiem podniesiono, że praca organiczna nad rozwojem wewnętrznym dopiero wtedy skutecznie będzie postępować, gdy zdobędziemy dla kraju naszego niezawisłość w sprawach wewnętrznych i nie będziemy zależeć od lada kaprysu władzy centralnej. Lecz wiemy dobrze, że p. Madejski, któremu nawet wniosek ks. Czartoryskiego o adresie wydawał się zbyt śmiały, nigdy w żadnej stanowczej opozycji sejmowej nie weźmie udziału. Żałować wypada, że na tem samem zgromadzeniu, kandydaci nie przystąpili do złożenia wyznania wiary politycznej. Nie wątpimy jednak, że komitet wyborczy postara się, aby to wyznanie odbyło się na przyszłym zebraniu.

Lwów 14go września.

Okoliczność, że generał Manteuffel po powrocie swym z Warszawy nie tylko zdawał sprawę z swej podróży cesarzowi niemieckiemu, ale następnie jeździł i do Warynia do Bismarka, a obecnie znowu udaje się do Merseburga, gdzie cesarz bawi, położony niezawodnie koniec wszelkim dowodzeniom, jakoby wycieczka jego do Warszawy nie miała politycznego znaczenia. Rezultaty jej rozumie się, że nie są znane szerszemu kołom. Wszakże zapewne nie przypadkowo do się stało, że berlińskie Biuro telegraficzne, widocznie wskutek upoważnień z Petersburga, ogłosiło notę broniącą rosyjskiej polityki przeciw zarzutom, iż Rosja nie stawia przeszkód licznemu przechodzeniu swych oficerów i żołnierzy do Serbji. Ogłoszenie tej noty, w której niewątpliwie znajdują odgłos dyplomatyczne wynurzenia, dowodzi że Rosja jest zdecydowana do wytrwania na drodze, którą sobie wytknęła. W Berlinie przypuszczają, iż gdyby na żądane zawieszenie broni Porta się nie zgodziła i nie postawiła warunków pokojowych mogących być przyjętymi, mocarstwa północne wystąpią z stanowczym programem rozwiązania wschodnich powikłań i zawiążą mocarstwa zachodnie do przyjęcia tego programu. Możliwość zbrojnej egzekucji mocarstw w celu

przywrócenia pokoju na półwyspie bałkańskim nabiera prawdopodobieństwa. Wykonanie tego powierzone będzie Austrii lub Rosji, albo może obu państwom razem.

O pobycie cara w Warszawie piszą do „Czasu“ między innemi:

„Cesarz przyjechał w złym usposobieniu, smutny i mocno cierpiący. Nic go nie zajmowało, niczem się nie interesował, a nawet rewje wojska odbywał z musu i bez żadnego zapалу wojennego, jakim się dotąd odznaczał. Mało wyjeżdżał z Belwederu; na balu w Zamku zauważano wielkie osłabienie, zły humor i widoczny upadek fizyczny. Dopiero, gdy przyjechał z Berlina generał Manteuffel, cesarz uczuł się podniesiony na duchu i był bardzo ożywionego usposobienia. W ostatnich dwóch dniach znowu był bardzo smutny i więcej cierpiący. Stan jego nie musi być zaspakajający, gdyż w sferach dworskich nie mówiono prawie o cesarzu, lecz pod niebiosą wynoszono siłę charakteru i wielki rozsądek następcy tronu. Ludzie przywykli nisko kłaniać się słońcu, czują zazwyczaj chwilę zachodu i umieją zwracać się szybko ku wschodowi. Na wojsku cesarz zrobił widocznie przykre wrażenie, a nie tylko oficerowie, lecz i prości żołnierze byli uderzeni jego fizycznym i moralnym przynęceniem.

„Generał Manteuffel przyjechał z Berlina prosto do Skierniewic, gdzie cesarz gościł dzień cały u marszałka Barjatyńskiego. Musiał z sobą przywieźć bardzo dobre wiadomości i gorące zapewnienie przyjaźni cesarza Wilhelma, gdyż na dworze zapanowała natychmiast wesołość i zły humor ustał zupełnie. Jeden tylko Gorczakow nie podzielał ogólnego zadowolenia i nie brał udziału w różowym usposobieniu swego pana. Dwa dni z rzędu miał długie konferencje z generałem Manteufflem i podobno nie chciał się zadowolić samymi obietnicami. Kanclerz rosyjski nie dowierza już pochlebnym słówkom przychodzącym z Berlina, ale może za późno spostrzegł się, iż umiano tam wyzyskać politykę rosyjską na własną korzyść.“

Fetwa, t. j. dekret Szeika-ul-Islama, na mocy którego sułtan Murad V. został usunięty z tronu, a sułtan Abdul Hamid II. uznany za władcę państwa otomańskiego.

Paulin Świąteczki.

Wspomnienie pośmiertne.

Paulin Świąteczki urodził się 1841 r. we wsi Warszycach, w gubernji kijowskiej. Rodzina jego była bardzo niezamożna, znalazła jednak środki, aby go oddać do szkół w Kamieńcu Podolskim. Jak w każdej wrażliwej duszy, tak i w duszy Świąteczkiego żywo się przechowywały obrazy z czasów dziecińczych, szkolnych, i kto czytał jego „Trójkę“, ten może sobie łatwo odtworzyć w wyobraźni tło życia, wśród którego zbiegły dziecięce lata Świąteczkiego.

Około r. 1860 przybył do Kijowa i zapisał się na uniwersytet. Były to czasy, kiedy w młodzieży uniwersyteckiej wielki ruch zaczął się budzić. Potępiono dawniejszy tryb życia, jaki się był wytworzył pod pobłażliwym okiem Bibikowa, owe burdy, pijatyki i swawole, co były niejako echem bałagullszczyzny i teżyzny, a oddano się wyłącznie roztrząsaniu kwestji społecznych i narodowych. Nauka była na drugim, jeśli nie na dalszym planie, naprzód dla tego, że wykład był rosyjski, powtóre, że profesorowie nie umieli niczem do niej zachęcić i sami niebyli wysoko w nauce stali, potrzeba, że młodzież była nadto gorącą, aby mogła być zasmakować w systematycznej pracy naukowej. Chciała ona co prędzej zreformować społeczeństwo, sądząc, że dość do tego mieć dobre chęci, jakimi była ożywiona.

Przedewszystkiem zwróciła oczy na niedolę i nędzę ludu i chciała wynagrodzić

krzywdy, jakie mu się od wieków działy. Wszędzie, gdzie tylko głos jej dochodził, propagowała, że chłop jest człowiekiem, że potrzeba się z nim obchodzić jak z bratem, oświecać go i zrobić zeń obywatela. Dziś to są wszystkie rzeczy oklepane, wtedy były nowością dla szlacheckiego społeczeństwa Rusi przednieprzańskij i sprawiły ogromne wrażenie, bo wypowiedane były z całą energią młodych i gorących serc i nieraz stwierdzone czynem.

Demokracja młodzieży kijowskiej przybrała była szczególnie charakter w skutek tego, że się znalazła na ziemi ruskiej. Nie dość było uznać człowieka w chłopie, chodziło o to, aby aszanować odrębność plemienną ruskiego ludu. Pod tym względem mnóstwo było odcieni w zdaniach, ale nawet dla najumiarkowańszych historycznym punktem wyjścia w sprawie ustalenia wzajemnego stosunku pomiędzy Rusią a Polską, była ugoda hadziacka.

W takich to czasach przybył Paulin do Kijowa. I jego ogarnął prąd ogólny i on zapragnął ze wszystkich sił przyczynić się do polepszenia doli tego ludu, wśród którego się urodził. Nie brał jednak udziału w zaczętych sprawach, jakie się w kwestji ruskiej wywijały pomiędzy rozmaitymi stronnictwami w Kijowie; ale jakkolwiek stał na uboczu, robił może więcej od innych. Nauczał w szkółce, którą młodzież w tajemnicy przed rządem założyła, i w której chciała kształcić przyszłych nauczycieli ludowych. Poznał doskonale język ruski i wadał nim równie dobrze jak polskim. Wydawał bezimiennie różne szkolne pisemka czytane na posiedzeniach koleżeńskich. Koledzy go kochali i studencka gmina po-

dolska, uznając jego zdolności, zaszczycała go jednym ze swoich urzędów.

Burza 1863 roku wyrzuciła go ze stron rodzinnych, których już nie miał więcej oglądać. Schronił się do Galicji i tu chciał wyłącznie poświęcić się literaturze; ale dzielił lat temu u nas jeszcze większym było niepodobieństwem, jak dzisiaj, aby literatura mogła zapewnić kawałek najpowszechniejszego chleba. Musiał się więc chwycić rozmaitych lekcji, aż wreszcie dzięki doskonałej znajomości ruskiego języka, został supletem w ruskiem gimnazjum.

Pierwszym drukowanym utworem Świąteczkiego, była powieść „Przed laty.“ Wychodziła ona w Dzienniku literackim w 1865 r. Świąteczki wystąpił w niej pod pseudonimem Stachurskiego, który to pseudonim zachował aż do ostatnich swych prac literackich. Nie było to nazwisko ot tak sobie wymyślone; matka bowiem nieboszczyka była z domu Stachurska. Powieść „Przed laty“ była jednym z najsłabszych utworów Świąteczkiego, zasługuje jednak na uwagę z tego względu, że w niej bardzo dobitnie zarysował się kierunek prawie wszystkich późniejszych prac jego. Kierunkiem tym była tęsknota do idealnego gminowładztwa słowiańskiego i niechęć, nawet pogarda dla cywilizacji Zachodu. Bolejąc nad ubóstwem, ciemnotą i zależnością ludu wiejskiego, wzdychał Świąteczki do owych czasów, w których podług jego mniemania ten lud był niezależnym, samodzielnym i szczęśliwym. Niechęć ku cywilizacji Zachodu, wytyczała w znacznej części złą, że Świąteczki nie znał dobrze jej skarbow, nie posiadał bowiem do nich klucza, jakim jest znajomość języka francuskiego, niemieckiego lub angielskiego.

Po powieści „Przed laty“ nastąpiła

„Trójka“, także drukowana w Dzienniku literackim. Nie było w niej dążności słowiańskich, i w ogóle nie było planu, ale było dość życia w pojedynczych ustępach i czytano ją z zajęciem. Szczególnie udatnymi są ustępy, osnute na tle reminiscencji szkolnych autora. Inne powieści i powiastki Świąteczkiego (Moskal, Sołowiówka, Opowieści stepowe i t. d.) były także bardziej owocem bujnej wyobraźni, jak chłodnej rozwagi i organizacyjnego zmysłu.

Ta przewaga wyobraźni nad innemi władzami umysłu, charakteryzująca naród polski i w ogóle plemię słowiańskie, wiele złego wyrządzała Świąteczkiemu, tak w sferze działalności literackiej, jak w życiu. Zgotowała mu ona cały szereg cierpkich zawodów — a jednak tak żywotną była natura tego człowieka, że żadne zawody nie zdołały go zrazić, żadne troski o chleb powszedni nie zdołały odstręczyć od pracy umysłowej.

Ale jeśli nie złamały ducha, zwątlily ciało i przyprowadziły Świąteczkiego o suchoty, i to w takiej chwili, kiedy talent jego jaśniał nowym blaskiem i zaczynał rokować najpiękniejsze nadzieje. Dwa dramaty jego „Marta Posadnica“ i „Świętosław Igorowicz“ posłane na konkurs, jeden do Krakowa, drugi do Warszawy, zrobiły od razu głośnem imię autora. Nie znamy ich jeszcze w całości, niektóre jednak ustępy, wydrukowane w jednym z pism literackich, wymownie świadczą, że talent Świąteczkiego podniósł się bardzo wysoko po nad poziom dawniejszych jego produkcji literackich. Styszymy, że w tece zmarłego znajduje się i trzeci dramat, który ma być posłanym na konkurs poznański.

brzmi następnie: „Pytanie: Jeżeli władca wiernych znajduje się w stanie bezprzytomności umysłu, niedozwalającym mu zajmować się sprawami państwowymi i religijnymi i gdy termin wyznaczony przez ustawę Cheri półtrzeciarniesięczny upłynął, a wyzdrowienie nie nastąpiło, czy należy zastąpić chorego prawym jego następcą? Tak, czy nie? Odpowiedź: Prawo mówi „tak“. Szeik-ul-Islam Hairullah. — Dziennik „Corresp. orient.“ podawszy tę fetwę, dołącza następnie treść sułtańskiego hatu, który podaliśmy przedwczoraj.

Hat ów, o ile się zdaje, zredagowany został przez bardzo liberalnego dotychczasowego ministra handlu Mahmuda Damata baszę, który jest szwagrem sułtana i wielki na niego wpływ wywiera. Utrzymują, że do obrad nad tym dokumentem wielki wezyr Ruschdi basza nie był powoływany, ponieważ znanym jest jego wtręt do wszystkich reform. Chciał on wynurzyć swe niezadowolone z powodu takiego z nim postąpienia, ale kilka energicznych słów sułtana przekonały go, że minęły już czasy, w których rządził w imieniu chorego sułtana. — Wskutek tego udał chorego i nie opuszcza swego konaku. Miejsce jego w radzie ministrów zastępuje Midhat basza.

Kardynał hr. Ledóchowski wystósował wedle „Reichsanzeigera“ pod dniem 8. lipca b. r. do ks. proboszcza Brenka w Piaskach list następujący:

„Kochany synu! Doszła nas smutna wiadomość, że ku wielkiemu zgorszeniu wiernych uznałeś publicznie prawa bezbożne (nefarias,) wydane przez rząd pruski w ostatnich latach ku zgubie kościoła Pana Jezusa, lubo nie było ci nieznaniem, że tego rodzaju prawa nie tylko od czasu do czasu przez Nas i wszystkich arcybiskupów kościoła w Prusach, lecz i od Ojca świętego w Rzymie, od papieża samego pod dniem 5. lutego 1875 r. potępione zostały. Aby się nie zdawało, że milcząc pochwalamy twój zły czyn, upominamy cię przeto niniejszym pismem — a to kanoniczne napomnienie ma znaczenie potrójnego napomnienia — abyś w przeciągu 90 dni od daty tego pisma naprawił dane przez się zgorszenie i odwołał piśmiennie dobrowolne uznanie pomienionych praw w obecności twojego dziekana i dwóch świadków.

Oświadczenie to piśmienne nadeszłaś mi, i nadal tak się prowadzić będziesz, jak przystoi katolickiemu proboszczowi i słudze Chrystusa. Jeżeli zaś wyznaczony czas 90 dni przeminie bezowocnie, wiedząc, że przez sam fakt ten zasuspendowanym jesteś w twoim urzędzie dopóty, dopóki nie złożysz odnośnego oświadczenia. Jeżeli nie będziesz żałował swego postępu i nie wejdiesz w siebie, do czego cię w Panu napominamy i o co w pokornej modlitwie Boga prosimy, będziemy zmuszeni z surowszymi wystąpić przeciw tobie karami.

Dan w Rzymie, dnia 8. lipca 1876.

† Mieczysław kardynał Ledóchowski, Arcybiskup gnieźnieński-poznański.

Do czcigodnego D. Jul. Brenka, proboszcza w Piaskach. Arcydiecezja poznańska.

Powinno to być świętym obowiązkiem naszej sceny, aby się postarała o przedstawienie tych utworów. Niech wieńca, na które zasłużył, a których mu nie dano doczekać się w życiu, spoczną na świeżej mogile zmarłego.

J. T.

Jak się w wielkim świecie żenią

przez
OKTAWA FEUILLET.

(Ciąg dalszy).

Tuż obok stały dwa czy trzy dęby bluszczem porośnięte, których pnienie były prawie połączone. Lionel ukrył się za temi dębami, a młoda dziewczyna szybko uknęła na mchu okrywającym ich korzenie. Tak pozostali w milczeniu przez kilka minut, on z palcem na ustach i spoglądając na nią, ona, cała drżąc, a nóg jego przytulona jak dziecko z twarzą opromienioną radością, czułością i niewinnością.

Tymczasem hrabia Patryk, wyprawiony w samej rzeczy przez panią Fitz Gerald z poleceniem położenia końca niewłaściwości tego sam-na-sam, wodził błędnym wzrokiem dokoła, jak człowiek spełniający obowiązek któremu wielkiej wagi nie przypisuje. Po raz ostatni zatrzymał się by słuchać; po tem zdecydowawszy się, machnął ręką i głową na znak że zaniecha dalszej pogoni. Po chwili znikł.

Zapewniwszy się o tak szczęśliwym zwrocie, Lionel zawiadomił o nim panne Fitz Gerald, która też wyszła do niego w aleję.

— A teraz, panie zapytała, co zrobimy?

— Pójdziemy dalej przed siebie... sami,

Na powyższe pismo odpowiedział wedle „Reichsanzeigera“ ks. Brenk jak następuje: „Eminencjo! Pismo admonicyjne z dnia 8. lipca otrzymałem w Piaskach i przesłałem je wysokiej król. rejencji, jak to się słuszuje należało.

D. J. Brenk.“

Przed tygodniem zaczęła „Allg. Ztg.“ straszyć Rosję tem, że Niemcy odbudują Polskę. Groźba ta wywołała w dziennikarstwie rosyjskim niesłychane komiczne oburzenie. Najzabawniejsze jest to, że „St. Petersb. Wied.“ poczynają Niemcom dowodzić, że oni tak samo gniotą Polaków i wiarę katolicką, bo, jak wiadomo, „Allgemeiner“ poruszyła przy tej sposobności także sprawę prześladowania katolicyzmu w Polsce. Przytoczone poniżej ustępy z „St. Petersb. Wied.“, okazują, do jakiego cynizmu doszło dziennikarstwo rosyjskie:

„Bezsensowna ta gazeta („Allg. Ztg.“) mówi „St. Petersb. Wied.“ — ośmiela się nam grozić, że jeżeli Rosja będzie obstarzać za usamowolnieniem Słowian, to Niemcy znajdą sposób podniesienia i postawienia na porządku dziennym kwestji polskiej. Takich słów zuchwałych jeszcze nie wyrzeczono nigdzie, od czasu, gdy kwestja wschodnia rozdzieliła rozmaitego rodzaju dysputy w publicystyce europejskiej“, — bo dalej „Allg. Ztg.“ mówi: „Niech Rosja nazbyt szerokiemi plany nie wyzywa na bój Europy, bo słowo Polska będzie wymówionem i stanie się dla Rosji fatalnem, Europa bowiem może w obronie interesów własnych dopomóc do odbudowania Polski, jako państwa, które stanowiłoby mocną i pewną zapórę przeciw dążnościom zaborczym Moskwy, które coraz bardziej stają się groźnemi dla Europy“. — „Potworna to wycieczka, zaprawdę!...“ mówi dalej dziennik petersburski. „Niewiadomo, czemu się bardziej dziwić: czy naiwności autora piszącego podobne brednie, czy zuchwałostwu dziennika, odważającego się je drukować!... Rosja, według zdania dziennika augsburskiego, dlatego już nie ma prawa występować w charakterze obronnym chrześcijan wschodnich, że w Polsce gnębi katolicyzm!... Niepodobna dość się nadziwić bezczelności, z którą zarzuca nam takie winy dziennik, który właśnie poduszczał zawsze rząd swój ku prześladowaniu katolików w Prusach. Nie czynimy bynajmniej wyrzutów w tym względzie ani publicystyce, ani rządowi pruskiemu, bo umiemy szanować motyw, skłaniające do czynności takich a nie innych, bo rozumiemy dobrze, że władze świeckie muszą bronić się przeciw zbyt dużym pretensjom do władzy ze strony władzy duchownej. Lecz wprawia nas w osłupienie cynizm, z jakim dziennik augsburski zarzuca nam zbrodnie takie, do których sam przedewszystkiem poczuwałby się powinien i...“ I podobnej doniosłości są wszystkie inne zarzuty gazety augsburskiej, której nienawisć dla Rosji, turkofilstwo, dochodzi do krańców ostatecznych. Czyżby to wszystko miało być wyrazem rzeczywistych usposobień dla nas rządu pruskiego? Także być miała przyjaźń mocarstwa, które jest dotąd niby naszym sprzymierzeńcem?“

WOJNA.

Ciszę, na polu walki nad Morawą panującą, przerywają tylko doniesienia o niemal codziennych utarczках pod Djunisem, Kawnikiem i Wielikim Sljegowaczem; pozycje serbskie na tej linii są dosyć silne i Serbowie odpierają zwycięsko tureckie ataki, które zresztą zdają się mieć charakter czysto demonstracyjny. Prawdopodobnie chodzi Turkom o zwrócenie uwagi Serbów na te punkta, by tymczasem wzmocnić własne swe stanowiska na lewym brzegu Morawy, które mianowicie z szaców na wzgórzach Preilowicy wzniesionych, a działami ciężkiego wagiomiaru zaopatrzonych, panują zarówno nad Aleksinaczem jak i nad Deligradem. Dalszym ciągiem tych robót jest most na Morawie pomiędzy obydwoma warowniami serbskimi rzucony, a pod opieką silnej baterji na stromym lewym brzegu Morawy wzniesionej stojącej. Czyli Turcy po ukończeniu tych robót przystąpią do ostrzeliwania Aleksinaczu i Deligradu, tego przewidzieć nie można; — w każdym razie nie może dowódzca turecki myśleć jeszcze o stanowczym ataku na te warownie, jak długo nie sprowadzi poważnego parku oblężniczego, co jeszcze dotąd nie nastąpiło, tudzież jak długo szaców pod Buimirem na południe od Aleksinacza leżące i Ozren Planina, silna pozycja pomiędzy Aleksinaczem i Deligradem, znajdować się będą w ręku Serbów.

Czerniawę, według zapewnień niektórych dziennikarskich strategów, od Deligradu zupełnie odcięty, nie utracił wcale komunikacji swych z tą twierdzą, czego najlepszym dowodem pono będzie to, iż dnia 12 b. m. był w tamtejszej cerkwi na nabożeństwie na intencję cara odprawionem. Według jego zapewnień, nie daje położenie Serbów w tej chwili żadnego powodu do rozpacz. Wojska tureckie otrzymały wprawdzie od dnia 1go b. m. 22.000 posiłków, wszelakoż i armja serbska została uorganizowana, stanowiska jej zostały wzmocnione i Deligrad zaopatrzony we wszystko może wytrzymać dłuższe oblężenie, a Paraszyn i Czuprja tworzące późniejszą linię obronną nowymi zostały wzmocnione szacami. — Czerniawę zapewnia zresztą, że Abdul Kerimowi nie uda się tak rychło sforsować przejścia przez dolinę Morawy.

Działania stron wojujących nad Driną i Ibarem otacza tajemnica. Cokolwiek bądź trudno dać wiarę doniesieniom, jakoby Mehmed Ali basza rozpoczął z Mitrowicy ruch zaczepny przeciw serbskiej linii nad Driną, wiadomo bowiem, że dowódzca ten oddałszy 12 bataljonów Derwiszowi baszy, osłabił znacznie swe siły, podczas gdy Alimpicz, dowodzący zawsze jeszcze armją nad Dryńską otrzymał znaczne posiłki, mianowicie 6 bataljonów piechoty 3 szwadrony konnicy i 3 baterje dział. Prawdopodobniejszą zatem jest wiadomość, że Serbowie przeszli na tym punkcie w ofensywę, i obchodząc Bieline, posuwają się naprzód w kierunku Tuzli.

Również nieprawdopodobną jest pogłoska, jakoby Derwisz basza dotarł już do Danilowgradu w Czarnogórze. Rezultat taki

nie dałby się osiągnąć jak tylko po świetnem zwycięstwie, o którym Turcy nie o mieszkaliby zawiadomić Europę biuletynami Muktar w Zastapia znajduje się według „Pol. Cor.“ w opłakanem położeniu, i nie może się ruszać niemal zupełnie przez silniejsze oddziały Czarnogórców osaczony. — Również niepomysłnie dla Turków brzmi depesza z Grahowej pod dniem 12 b. m. nadeszła, według której zabrali Hercegowińczy konwoj prowiantowy z Trebinje do Klobuku dążący.

Wiadomości miejscowe i zamiejscowe.

Pogrzeb ś. p. Paulina Święcickiego odbędzie się dziś we czwartek o godzinie 5. Kondukt wyruszy z domu budowniczego Widenia przy ulicy Piekarskiej.

Stanisławów dnia 13, września („Kor. Kr. Codz.“) Tylekroć odkładane z powodu niepogody loterie fantowe, odbyły się wreszcie d. 8. i 10. b. m. Osmego na korzyść Zakładu powiatowego dla biednych chłopców, dziesiątego na korzyść Ochronki Zofji Fryderyki; — obie wypadły dość pomyślnie. Jak donoszono w dziennikach, że drzewa zakwitły po raz wtóry w Wiedniu, we Lwowie, tak i my widzieliśmy kilka akacji przed gmachem gimnazjalnym lekko zakwitnięte. Gdy dnia 8. b. m. wybuchł silny pożar w Bursztynie, telegrafowano do tu-tejszej straży ogniowej, z prośbą o natychmiastowe przybycie, co też część straży uczyniła. Uratowawszy miasto od jeszcze większej pożogi, przybyła do Stanisławowa dzielnego wieźcior. — Bawi tu obecnie jak wam z poprzedniej korespondencji wiadomo, ruski teatr narodowy pod dyr. p. Baczynskiego. Czytając afisze, które w nagłówku mają umieszczone wyrazy „narodowy teatr“ spodziwialiśmy się rzeczywiście narodowych sztuk od p. Baczynskiego. Ten jednak od czasu swego przybycia, karmi nas samymi tłumaczeniami francuskich i niemieckich autorów, — na które publiczność nasza licznie uczęszcza. Z więcej znanych sztuk dawano: „Czarne djabły“ p. W. Sardou i „Ulicznik paryski“ p. E. Scribe. — Gra artystów jest bardzo zadowalniająca, co też wabi publiczność naszą. Szczególniej p. Teofil Baczynskiej musimy przynależać, że gra wyborne i z uczuciem; p. Gębicki również oddaje dobrze rolę starych wujaszek, rezydentów, djaków itp. rol, przedstawiających wiele komicznych stron. Uznania godna gra jest również pp. Baczynskiego, Zenowicza i Jasińskiego. — Wczoraj jak nam afisze zapowiadały, odbyło się w tu-tejszym kościele farnym uroczyste nabożeństwo, jako w rocznicę 200-letnią, gdy Jan Kamiński odpędził od murów m. Stanisławowa hordy tureckie i tatarskie. Przez dzień ten powiewały chorągwie na ratuszu, a wieczorem urządzono na ganku ratuszowym transparent oświetlony z napisem:

Sto lat temu jak tu polski kord,

Pod bulawą Kamińskiego Jana

Złamał oblężenie tatarskich hord,

Gród ocalony, óma Turków przegnana.

Wieczorem zaś odbył się w ogrodzie strzeleckim festyn z muzyką miejską, gdzie spalono sztuczne ognie i przedstawiono w pięknem oświetleniu obrazy z żywych osób Grottgiera „W kuźni“ i „Obrona sztandaru“.

— A tóż co? Ależ zdaje mi się...

Zakończyła swój frazes spojrzeniem i uśmiechem.

— Tak jest; następnie nabrała pani rezygnacji... ale przyznał pani, że od pierwszego razu wcale nie spodobałem się jej.

— Z czego pan to wnosisz?

— Z jej przyjęcia... to była okropność.

Pani udawała nawet, że mnie nie widzisz.

— Bo już przedtem widziałam pana.

— Jakto? gdzie?

— Tu — odrzekła wskazując na drogę; tędy, dodała wskazując na krzewy.

— Jakto! tak młoda, a już tak przebiegła! zawołał Lionel, czule przyciskając ramię oparte o jego rękę.

Po chwili Marja rzekła:

— Czy sądzisz pan, że to prawda co mówi moja ciotka... że dzień poprzedzający ślub jest najpiękniejszym w małżeństwie?

— Jestem bardzo usposobiony wierzyć temu w tej chwili — odrzekł ze wzruszeniem, gdyż nie przypuszczam by mogła być chwila miłsza od tej.

— Ani ja... ale czy nie możemy być zawsze tak szczęśliwi jak teraz, mój przyjacielu?

Lionel zatrzymał się, wziął obie jej ręce i utkwivszy oczy swe w jej oczach, rzekł głosem głęboko wzruszonym:

— Jeżeli do tego potrzeba tylko kochać cię, Marjo — tak jest! będziemy szczęśliwi, bo ja kocham cię bardzo...

Głos jego ostatecznie się rozrzewniał.

— Bardzo cię kocham, dodał.

Potem łagodnie pociągnął ją ku sobie.

Marja spuściła oczy. Twarz jej, nagle zmieniła, przybrała wyraz szczególnie poważny

i nadstawiła swe czoło, czyste i blade młodemu człowiekowi, który je przycisnął do swych ust.

(D. c. n.)

dalej Kaplica pustelnika, nie daleko od Rotundy wróżek. W rodzaju ponurym pokazała mu Zbrodnicze trzęsawisko, jezioro błotnistej wody, które w samej rzeczy zdawało się ukrywać jakąś złowrogą tajemnicę pod swą ponurą powierzchnią; na koniec Most tajemniczy, tak nazwany z powodu, że mocno podejrzany był o współnictwo ze Zbrodniczym trzęsawiskiem.

Drobne te ustępy podróży służyły za tekst do żartobliwych uwag, dziwacznych sporów, słowem do dzieciństwa nie zasługujących na wzmiankę w historii, ale które niezmiernie radowały dwoje narzeczonych; gdyż gdzie miłość akompanjuje, tam jest rzeczka podrzędna, jaką się arje śpiewa; w takim akompanjamentie wszystko jest melodją.

Jednak Marja, spojrzawszy na swój zegarek, krzyknęła przerażona, zauważywszy, że już upłynęło prawie dwie godziny od ich wyjścia.

— Panie, rzekła, trzeba powracać.

— Szkoda, odpowiedział Lionel.

— O, tak!

Pomimo westchnienia, towarzyszącego tej odpowiedzi, nie wybrała najkrótszej drogi do zamku. W miarę jak się przybliżali, stawała się coraz bardziej milcząca. Rozmowa ich, gdy ją znowu rozpoczęli, nie miała już tego charakteru wesołości i lekkości. Znajdowali się wtedy na płaszczyźnie otoczonej drzewami odgraniczającą drogę publiczną.

— Mój Boże! — rzekł Lionel jakże byłem niespokojny gdy po raz pierwszy przejeżdżał tą drogą.

— Doprawdy?... A to dlaczego?

— Gdyż obawiałem się, że nie spodoba mi się pani i wielką miałem słusność; w samej rzeczy bowiem nie spodobałem się.

Magazyn towarów drobiazgowych JÓZEFA BALLABANA

ulica Karola-Ludwika liczba 3, obok handlu pp. K. J. Schayer we Lwowie, poleca po cenach najtańszych:

Kwiaty francuskie i wiedeńskie, Pióra, Kołnierzyki i Manszety damskie i męskie, Rękawiczki glacie, łosiowe, sarnie, nieciane i jedwabne, Parasole jedwabne i alpakowe, Wstażki, Aksamitki, Welony, Koronki w najnowszych fasonach, Krawatki damskie i męskie, Gorsety wiedeńskie i francuskie, Hafta zaczęta i gotowa, Włóczki robót koronkowych, Ubiorki i Poduszeczki do chrztu dla dzieci. we wszystkich kolorach 2, 4 i 8 nitk. [Szczoteczki, Grzebienie i. t. p.] Guziki do ubierania sukien w największym wyborze, Najnowsze wyroby pasmanteryjne jako to: taśmy, frędzle, krepiny, spięcia itp., Wszelkie przybory do krawiecczyn damskiej i męskiej. 48 (20-?)

Zamówienia z prowincji uskuteczniom jak najdokładniej odwrotną pocztą, nie licząc opakowania.

Ogłoszenie licytacji.

Rozpisuje się licytację przez oferty na dostawę szpitalowi powszechnemu we Lwowie w 1877 roku następujących przedmiotów z oznaczeniem w przybliżeniu ilości rocznie:

1. mięsa wołowego . . .	kilogramów .	40.000
2. mięsa cielęcego . . .	" .	18.000
3. słoniny . . .	" .	2.000
4. smalec . . .	" .	1.500
5. maki pszennej nr. 1. 2. i 4. . .	" .	18.000
6. maki kukurudziannej . . .	" .	2.500
7. grysku pszennego . . .	" .	5.000
8. krup: krakowskich hreczanych, jęczmiennych, jaglanych i perłowych . . .	" .	28.000
9. fasoli średniej i grochu żółtego . . .	" .	3.000
10. soli . . .	" .	6.000
11. kartofli . . .	" .	75.000
12. buraków . . .	" .	12.000
13. marchwi i innych jarzyn . . .	" .	6.000
14. sliwek suszonych . . .	" .	4.000
15. powideł ze sliwek . . .	" .	1.200
16. ryżu . . .	" .	4.500
17. cukru . . .	" .	2.800

18. kawy i innych kolonialnych towarów . . .	kilogr.	1.000
19. bułek czerstwych . . .	" .	1.500
20. pieczywo dzienne:		
a) bułek pszenych wagi 75 gr. . .	sztuk .	800
b) bułek na mleku (kajzerek) . . .	" .	100
c) chleba żytnego wagi 850 gr. . .	" .	21
d) chleba żytnego wagi 750 gr. . .	" .	45
e) chleba żytnego wagi 250 gr. . .	" .	150
21. kur rocznie . . .	" .	600
22. kureząt . . .	" .	400
23. jaj . . .	" .	70.000
24. wina węgierskiego czerwonego i białego . . .	litrow .	5.800
25. słomy żytniej w okłotach . . .	kilogramów .	30.000
26. mydła zwykłego . . .	" .	150
27. świec łojowych . . .	" .	85
28. nafty niezapalnej białej . . .	" .	600
29. oleju (odpadki nafty) niebieskiego do wyrabiania gazu . . .	" .	16.000
30. robót szklarskich podając cenę od metra kwadratowego oszklenia wraz z okitowaniem, . . .		
31. naczyń szklanych i glinianych. . .		

Nadto szpital potrzebuje masła, które skupuje w każdym czasie i w ilościach ofiarowanych.

Wszystkie przedmioty mają być dostawiane w najlepszych gatunkach. Mięso całymi ćwierciami z polędwicami bez kolan i szpondru. Mięso i pieczywo codziennie w oznaczonych godzinach i ilościach, inne zaś w miarę zażądania i w ilościach oznaczonych przez Zarząd szpitala.

Bliższe objaśnienia udzielać będzie Zarząd szpitala, gdzie można przejrzeć warunki, na podstawie których kontrakt zawartym zostanie i które po podpisaniu należy dołączyć do oferty.

Oferty opiewające i należące ostatecznie przy dołączeniu wadium 5% od całej rocznej dostawy, składać należy na ręce Dyrekcji szpitala do dnia 26. września 1876 roku. W dniu zaś następnym 27. września o godzinie 10. z rana w kancelarii Dyrekcji odbędzie się naprzód ustna licytacja, a następnie oferty zostaną otworzone.

Do kontraktu wymagana będzie kaucja w wysokości 10% od całej rocznej dostawy.

Dyrekcja szpitala powszechnego.

Lwów 11. września 1876.

113 (1-1)

Kancelarja
adwokata dr. Ign. CZEMERYŃSKIEGO
i biuro redakcji i administracji

„PRAWNIKA“

przeniesione do domu pod l. 10. ulica Teatralna
114 (plac św. Ducha). (1-3)

Największy w kraju i specjalny GŁÓWNY SKŁAD NASION TEOFILA ŁUCKIEGO

we Lwowie,

plac Halicki liczba 14. w gmachu Banku hipotecznego poleca

WIELKI WYBÓR NAJPIĘKNIEJSZYCH GATUNKÓW

**Cebulek Hyacyntów, Tulipanów,
Tacetów, Lilji, Amaryllis itp.,**

których znaczny transport z Holandji otrzymał,
tuzdzik:

wszelkie nasiona do obecnych zasiewów.

Pasy do maszyn i młocarń, koce na konie,
bundy do podróży, sukna bernardyńskie
i sukna podłogowe. 112 (1-3)

Roczniki „SZCZUTKA“

od roku 1870 do 1875 sprzedają się tom po 5 złr.

CUKIER i KAWA

najtańszej u

Juljusza lub Wilhelma

A D A M A

we Lwowie.

90

Wszystkie
Czasopisma

są zawsze do nabycia u

kolportera

W Stanisławowie,
który się poleca łaskawym
względem

PATERNOWSKI.

101 (5-6)

Do najęcia

przy ulicy Stryjskiej pod
liczbą 23. od 1. paździer-
nika 1876

4 pokoje z kuchnią,
strychem i piwnicą z
dwoma wychodami —
pokoje obszerne, ele-
gancko urządzone z
wszelkimi dogodno-
ściami. 108 (4-4)

Bliższa wiadomość w handlu
BONIFACEGO STILLERA.

**KAROL
GRUCHOL**
handel płócien
we Lwowie.

Poleca w największym wyborze:

PRZODY

do koszul męskich

haftowane płóciennne od złr. 2 do

4 złr.

fałdowane płóciennne, podługne

fałdeczki od 60 ct. do 1-20

popręczne fałdeczki od 80 ct.

do 1-60

haftowane szyrtingowe od 1 złr.

do 1-80 99 (4-8)

w fałdeczki od 45 ct. do 1 złr.

W moim handlu

wyciskają się wzory do

haftu — i przyjmuje się

bielizna do haftu i zna-

czenia atramentem.

Jan Jakimecki

krawiec męski,

przeniósł z dniem 1. sierpnia r. b.
swoją skład i pracownię

SUKIEN MĘSKICH

tak cywilnych jako też wojskowych
z pod l. 7. ulicy Węskarskiej pod
l. 3. plac Halicki, obok handlu obu-
wia pana Riszera.

Doznając przez przeciąg kilko-
letniego istnienia firmy łaskawych
względów szanownej P. T. Publicz-
ności, mam zaszczyt polecić się i
nadal — ręcząc za dobroć towaru,
umiarkowaną cenę i rychłe wykonanie.

98 (4-8) Z głębokim poważaniem

Jan Jakimecki.

**Już wyszły z druku
w taniem wydaniu**

Goszczyńskiego, „Zamek Ka-

niowski“ 35 ct.

Krasińskiego, „Myszeis“, po-

emat żartobliwy 20 „

Słowackiego, „Lilla Weneda“ 40 „

Słowackiego, „Balladyna“ 60 „

109 nakładem 3-8

KSIĘGARNI POLSKIEJ

we Lwowie.

W domu pod liczbą 13.
przy ulicy Chorażczyzna, I.
piętro, przyjmuje się wszel-
kiego rodzaju **szycie białe**,
wyprawy całkowite i
wyprawki dziecięce, oraz
krawiecczyną damską
i wszelkie szycie na maszynie.